

ରାତ୍ରର ଆସିଏ
ସୁମ୍ଭର ମାନିଷ

ରାତ୍ରର ଠାରୀର ପ୍ରକୃତର ମାନିଷୀ

ଶାଇଖ ଗାନ୍ଧି ଇବନେ ଆଲୀ ଆଲ କାହତାନୀ

ଭାଷାନ୍ତର
ଆନ୍ଦୁଳ ଆହାଦ ତାଓହୀନ

ରାତେର ଆଁଧାରେ ପ୍ରଭୁର ସାନ୍ତ୍ୟିଧେ
ଶାହିର ସାଙ୍ଗେ ଇବଣେ ଆଜୀ ଆଜ କାହତାଣୀ

- ସମ୍ପାଦକ
ଆୟାନ ଟିମ
- ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ
ମାର୍ଚ୍ ୨୦୨୧
- ଅନ୍ତର୍ବତ୍ତ
ଆୟାନ ଟିମ
- ପ୍ରକାଶନାୟ
ଆୟାନ ପ୍ରକାଶନ
- ପରିବେଶନାୟ
ମାକତାବାତୁଳ ନୂର
ଇସଲାମୀ ଟାଓ୍ୟାର (୨ୟ ତଳା)
୦୧୯୭୧-୯୬୦୦୭୧
- ଅଛଦ ଓ ପୃଷ୍ଠାସଜ୍ଜା
ଫେରଦାଉସ ମିରଦାଦ

ମୂଲ୍ୟ ୨୪୦ [ଦୁଇ ଶତ ଚତୁର୍ଥ] ଟାକା ମାତ୍ର

ଅନଲାଇନ ପରିବେଶକ

E book. com, ରାଇୟାନ ଶପ, ରକମାରି, ବହି ପୌଛେ ଦେଇ, ହିକମାହ ଶପ, ଓୟାଫିଲାଇଫ, ଖିଦମାହଶପ, ସିଗନେଚାର ଅଫ ନୂର, ଉପକୂଳ ଶପ, ନୂର ବୁକ ଶପ, ଇଫାଦାହ ଶପ, କିତାବ ଘର, ବହିଶାଳୀ ଡଟ କମ, ରାହାତ ବୁକ ଶପ, ବହିକେନ୍ଦ୍ର, ବହି ବାଜାର, ସିଯାନ ବୁକ ଶପ ।

উৎসর্গ

স্মৃতিযোগে এখনো যাকে আমি দেখতে পাই
স্মৃতির পাতায় যিনি রবেন চিরদিন অমলিন
আমার ভবিষ্যত উজ্জ্বলে যিনি ছিলেন সদা তৎপর
বিভোর ঘূর্মে এখনো যার জন্য আমি অঙ্গ ঝরাই
যিনি বহু আগেই প্রভুর আহবানে তাঁর প্রেমাঙ্গদে সাড়া দিয়েছেন
বলেছিলেন, এগারে নয়, ওপারেই তোমার সাথে হবে মিলন আমার
যার ছন্দে ছন্দে আবৃত শঙ্খমালা এখনো আমার কর্ণকুহরে ঝংকার তুলে
যার মৃদু হাসি এখনো দিবালোকের ন্যায় উত্তসিত আমার চক্ষুদ্বয়ে
তিনি আব্দুল ওয়াজেদ তাফসীর ভাইয়া
পরকালে একই পেয়ালা থেকে যেন হাউয়ে কাউসার পান করতে পারি
সেই কামনায়.....

আব্দুল আহাদ তাওহীদ

ରାତେର ଆଁଧାରେ ଦ୍ରବ୍ୟର ମାନ୍ୟିତେ

ଭୂମିକା

ପ୍ରଥମ ପରିଚେଦ : ତାହାଜ୍ଞୁଦ ଓ ରାତ୍ରି ଆଗରଣ

ପ୍ରଥମ ପାଠ : ତାହାଜ୍ଞୁଦେର ଗୁରୁତ୍ୱ

ଦ୍ୱିତୀୟ ପାଠ : ତାହାଜ୍ଞୁଦ ସାଲାତ ସୁନ୍ନାତେ ମୁଯାକ୍ରାନ୍ତାହ

ତୃତୀୟ ପାଠ : ଆଗତ ବିଷୟେର କାରଣେ ରାତ୍ରି ଜାଗରଣେର ଫୟୀଲତ ଅପରିସୀମ

- ରାତ୍ରି ଜାଗରଣେର ପ୍ରତି ରାସ୍ତଳ ଏର ଉତ୍ସାହ ପ୍ରଦାନ
ଏବଂ ତାଁର ମୁବାରକମୟ ପା ଫୁଲେ ଯାଓଯା
- ଜାନ୍ମାତେ ଯାଓଯାର ସବଚେଯେ ବଡ଼ ମାଧ୍ୟମ ରାତ୍ରି
ଜାଗରଣ
- ଜାନ୍ମାତେର ସୁଉଚ୍ଚ ପ୍ରାସାଦେ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଉତ୍ସିତ ହୋଯାର
ଅନ୍ୟତମ ଏକଟି ମାଧ୍ୟମ ରାତ୍ରି ଜାଗରଣ
- ଯାରା ରାତ୍ରି ଜାଗରଣେର ବ୍ୟାପାରେ ସତ୍ତ୍ଵବାନ ଏବଂ ତୃତୀୟ
ଆହ୍ଵାହ ତାଦେର ଜନ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଫଳତାର ସାକ୍ଷ୍ୟ
ଦିଯେଛେନ
- ଯାରା ରାତେ ଜାଗ୍ରତ ଥାକେ ଆର ଯାରା ଥାକେ ନା
ଉଭୟେର ମାଝେ ଆହ୍ଵାହ ବିନ୍ଦୁର ପାର୍ଥକ୍ୟ କରେଛେନ
- ରାତ୍ରି ଜାଗରଣ କରାର ଫୁଲେ ପାପ ମୋଚନ ହେଯ
- ଫରଜ ସାଲାତେର ପର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସାଲାତ ହଲ
ତାହାଜ୍ଞୁଦ ସାଲାତ
- ମୁମିନଦେର ବୈଶିଷ୍ଟିକ ହଲ ତାହାଜ୍ଞୁଦ ସାଲାତ ପଡ଼ା
- ରାତେ ଜାଗ୍ରତକାରୀର ଉପର ଦୀର୍ଘ
- ତାହାଜ୍ଞୁଦ ସାଲାତେ କୁରାଅନ ପଡ଼ା ମହାନ ଏକ
ସଫଳତା

ଚତୁର୍ଥ ପାଠ : ତାହାଜ୍ଞୁଦ ସାଲାତ ପଡ଼ାର ସବଚେଯେ ଉତ୍ସମ ସମୟ ହଲ
ରାତେର ଶେଷ ତୃତୀୟାଂଶ

ରାତେର ଆଁଧାରେ ଦୁନ୍ଦୁର ମାର୍ଗିଧେ

ପଥମ ପାଠ : ତାହାଜ୍ଞୁଦ ସାଲାତେର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୋନ ରାକାତ ସଂଖ୍ୟା
ଲେଇ

ମଞ୍ଚ ପାଠ : ରାତ୍ରି ଜାଗରଣେର ଆଦବସମୂହ

୧. ସୁମାନୋର ସମୟ ରାତେ ଜାଗ୍ରତ ହେଁଯାର ନିୟତ କରା
୨. ଜାଗ୍ରତ ହେଁଯାର ସମୟ ଆଳ୍ପାହକେ ସ୍ଵରଣ କରା, ଚୋଥ
ମୁଢା ଓ ମିସ୍‌ଓୟାକ କରା
୩. ପ୍ରଥମାବଦ୍ଧାୟ ତାହାଜ୍ଞୁଦ ଶୁରୁ କରବେ ଦୁଇ ରାକାତେର
ମାଧ୍ୟମେ
୪. ବାସାୟ ତାହାଜ୍ଞୁଦ ପଡ଼ା ମୁଣ୍ଡାହାବ
୫. ଅବ୍ୟାହତଭାବେ ପ୍ରତିଦିନ ରାତ୍ରି ଜାଗରଣ କରା, ମାବୋ
ବିରାତି ନା ଦେଇବ
୬. ପ୍ରବଳ ସୁମ ଆସଲେ ଉଚିତ ହଲ ସାଲାତ ଛେଡ଼େ ଦିଯେ
ସୁମିଯେ ପଡ଼ା । ଯାତେ କରେ ସୁମ ଦୂର ହେଁୟ ଯାଇ
୭. ଜାଗ୍ରତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଜନ୍ୟ ମୁଣ୍ଡାହାବ ହଲ ତାର ପରିବାରକେ
ଜାଗ୍ରତ କରା
୮. ତାହାଜ୍ଞୁଦ ଆଦାୟକାରୀ କୁରାନେର ଏକଟି ଅଂଶ
କିଂବା ଏର ଚାଇତେ ବେଶି ପାଠ କରବେ
୯. ତାହାଜ୍ଞୁଦେ ସ୍ଵଶ୍ରେଷ୍ଠଙ୍କ କେରାତ ଓ ନିମ୍ନସ୍ଵରେ କେରାତ
ପ୍ରସଂଗେ
୧୦. ରାତ୍ରି ବେଳାୟ କଥନୋ କଥନୋ ନଫଲ ସାଲାତ
ଜାମାଯାତେ ପଡ଼ା ଜାଯେୟ ଆଛେ
୧୧. ବିଭିନ୍ନରେ ମାଧ୍ୟମେ ତାହାଜ୍ଞୁଦ ଶେଷ କରବେ
୧୨. ରକ୍ତ ସେଜଦାର ଆସିକ୍ରେର ସାଥେ ସାଥେ କିଯାମ ଦୀର୍ଘ
କରା
୧୩. କତୃକୁ ସମୟ ଜେଗେଛେ ଆର କତୃକୁ ସମୟ
ସୁମିଯେଛେ ଉଭୟାତିର ହିସାବ ନେଯା

ମଧ୍ୟମ ପାଠ : ରାତ୍ରି ଜାଗରଣେର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରଣସମୂହ

୧. ରାତ୍ରି ଜାଗରଣେର ଫ୍ୟାଲତ ଜାନା ଏବଂ ଆଳ୍ପାହର କାହେ
ତାର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସମ୍ପର୍କେ ଅବଗତ ହେଁଯା

ରାତେର ଆଁଧାରେ ଦ୍ରୁଦୁର ମାନ୍ଦିଥେ

୨. ଶୟତାନେର ଚକ୍ରାନ୍ତ ଓ ଜାଗ୍ରତ ହୋଯା ଥେକେ ବାଁଧା ପ୍ରଦାନ
୩. ଆଶାକେ ଖାଟୋ କରା ଓ ମୃତ୍ୟୁକେ ବେଶି ବେଶୀ ସ୍ଵରଣ କରା
୪. ସୁଷ୍ଠୁତା-ଅସୁଷ୍ଠୁତାର ସମୟକେ ଗଲୀମତ ମନେ କରା । ସାତେ କରେ ଅନ୍ୟ ସମୟ ତାର ଆମଳନାମାୟ ସାଓଯାର ଲିଖେ ଦେଇଯା ଯାଏ
୫. ଆଗେ ଆଗେ ଘୁମିଯେ ପଡ଼ାର ପ୍ରତି ଅଭ୍ୟନ୍ତ ହୋଯା । ସାତେ କରେ ଉଦ୍ୟମତା ଓ ଶକ୍ତି ଅର୍ଜିତ ହେଯ ରାତେ ଇବାଦାତ କରାର ପ୍ରତି
୬. ଘୁମାନୋର ଆଦବ ଜାନା ଏବଂ ପବିତ୍ରତା ଅର୍ଜନ କରେ ଘୁମାନୋ
୭. ରାତେ ଜାଗ୍ରତ ହୋଯାର ଜନ୍ୟ ପ୍ରଯୋଜନେ ବାହ୍ୟିକ ସକଳ ଆସବାବେର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇବା

ଅନ୍ତିମ ପାଠ : ରାତ-ଦିନେ ଯତ ଇଚ୍ଛା ତତ ନଫଲ ସାଲାତ ପଡ଼ା

ନୟମ ପାଠ : ବସେ ବସେ ନଫଲ ସାଲାତ ପଡ଼ା ଜାଯେଯ ଆଛେ

ଦ୍ୱିତୀୟ ପରିଚେତ : ତାରାବିର ସାଲାତ

୧. ତାରାବିର ସାଲାତେର ତାତ୍ପର୍ୟ ଓ ଏର ନାମକରନେର କାରଣ
୨. ତାରାବି
୩. ତାରାବିର ସାଲାତ ସୁନ୍ନାତେ ମୁଯାକ୍ତାଦାହ । ରାସ୍ତ୍ର ଝୁଲୁ ଏର ବକ୍ତବ୍ୟ ଓ କର୍ମେର ମାଧ୍ୟମେ ଏହି ସୁନ୍ନାତ ହିସେବେ ସାବ୍ୟନ୍ତ
୪. ତାରାବିର ସାଲାତ ଜାମାଯାତେ ପଡ଼ା ଶରିୟତସମ୍ମତ ଝୁଲୁ, ରାମଜାନ ମାସେ ସାଲାତ ପଡ଼ାର ପ୍ରତି ଉତ୍ସାହ ଦିଯେଛେ, ଆହାହ ପ୍ରଦାନ କରେଛେ

ରାତେର ଆଁଧାରେ ଦ୍ୱାରା ମାରିଥିଲେ

ଖ. ରାସ୍ତା କୁଣ୍ଡଳ ତାର ଖୋଲାଫାଯେ ରାଶେଦୀନକେ ଅନୁସରଣ କରାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଯେଛେ

୫. ରମାଯାନେର ଶେଷ ଦଶକେ ଜାଗ୍ରତ ଥାକାର ପ୍ରତି ସାଧନ କରା
୬. ଏକାର ସାଲାତେର ପର ସୁନ୍ନାତେ ରାତେବାର ପରଇ ତାରାବିର ସାଲାତେର ସମୟ
୭. ତାରାବିର ସାଲାତେର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୋନ ରାକାତ ସଂଖ୍ୟା ନେଇ

ତୃତୀୟ ପରିଚେଦ : ବିତିରେ ସାଲାତ

୧. ବିତିର ସୁନ୍ନାତେ ମୁଯାଙ୍କାଦାହ
 ୨. ବିତିର ସାଲାତ ଆଦାୟ କରାର ଫ୍ୟାଲତ ଅପରିସୀମ
 ୩. ବିତିର ସାଲାତେର ସମୟ
- ଫ. ପୁରୋ ସମୟରେ ବିତିରେ ସାଲାତେର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ
- ଖ. ଯାର ଧାରଣା ହଲ, ସେ ଶେଷ ରାତ୍ରିତେ ଜାଗ୍ରତ ହତେ ପାରବେ ନା ତାର ଜନ୍ୟ ସୁମାନୋର ପୂର୍ବେ ବିତିରେ ସାଲାତ ଆଦାୟ କରା ମୁଣ୍ଡାହାବ
- ଘ. ଯାର ଏ ଧାରଣା ଯେ, ସେ ଶେଷ ରାତ୍ରିତେ ଜାଗ୍ରତ ହତେ ପାରବେ ତାର ଜନ୍ୟ ଶେଷ ରାତ୍ରିତେ ବିତିରେ ସାଲାତ ଆଦାୟ କରା ହେୟ

ବିତିରେ ପ୍ରକାରଙ୍ଗେ ଓ ତାର ମଂଞ୍ଚ

- ଫ. ଏଗାରୋ ରାକାତ ସାଲାତ ପଡ଼ିବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁଇ ରାକାତେର ମାଝେ ସାଲାମ ଫେରାବେ ଏବଂ ଏକ ରାକାତ ବିତିର ପଡ଼ିବେ
- ଖ. ତେରୋ ରାକାତ ସାଲାତ ପଡ଼ିବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁଇ ରାକାତେର ମାଝେ ସାଲାମ ଫେରାବେ ଏବଂ ଏକ ରାକାତ ବିତିର ପଡ଼ିବେ

ରାତେର ଆଁଥାରେ ଶୁଭୁର ମାଗିଥେ

ଗ. ତେରୋ ରାକାତ । ତବେ ପ୍ରତି ଦୁଇରାକାତେର ମାଝେ
ସାଲାମ ଫେରାବେ ଏବଂ ତାର ମାଝେ ଶେଷ ପାଁଚ ରାକାତ
ଧାରାବାହିକଭାବେ ଆଦାୟ କରବେ ।

ଘ. ମୋଟ ନୟ ରାକାତ । ଏରମଧ୍ୟେ ଅଷ୍ଟମ ରାକାତ ବ୍ୟାତୀତ
ଅନ୍ୟ କୋଥାଓ ବସବେ ନା । ଅତଃପର ନବମ ରାକାତ
ଆଦାୟ କରବେ ।

ঙ. ସାତ ରାକାତ । ଶେଷ ବୈଠକେଇ ଶୁଭୁ ବସବେ । ଏର ପୂର୍ବେ
ନୟ । ସେମନଟି ହ୍ୟରତ ଆୟୋଶା ରାଦିଯାଲ୍ଲାହୁ ଆନହାର
ହାଦିସ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣିତ ।

চ. ସାତ ରାକାତ । ତବେ ଏକ୍ଷେତ୍ରେ ଶୁଭୁ ସତ୍ତ ରାକାତେଇ
ବସବେ ।

ছ. ପାଁଚ ରାକାତ । ତନ୍ମଧ୍ୟେ ଶୁଭୁ ପଞ୍ଚମ ରାକାତେଇ ବସବେ ।

ଜ. ତିନ ରାକାତ । ଏକ୍ଷେତ୍ରେ ଦିତୀୟ ରାକାତେର ପର
ସାଲାମ ଫେରାବେ ତାରପର ଏକ ରାକାତ ଆଦାୟ କରେ
ନେବେ ।

ঝ. ଧାରାବାହିକଭାବେ ତିନ ରାକାତ ଆଦାୟ କରା ଏବଂ
ଶୁଭୁ ଶେଷ ବୈଠକେଇ ବସା ।

ঞ. ଏକ ରାକାତ ।

ପଞ୍ଚମ ପାଠ : ବିତିରେ ସାଲାତେ କେବାତ ପଡ଼ା ପ୍ରସଙ୍ଗେ..

ସତ୍ତ ପାଠ : ବିତିରେ ସାଲାତେ ଦୋ'ଆ କୁନ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗେ

ଫ. ବିତିରେ ସାଲାତେ ଦୋ'ଆ କୁନ୍ତ ପଡ଼ିବେ ।

ଖ. ବିତିରେ ସାଲାତେ ଦୋ'ଆ କୁନ୍ତ ପଡ଼ା ପ୍ରସଙ୍ଗେ
ହ୍ୟରତ ଅଲୀ ରାଦିଯାଲ୍ଲାହୁ ଆନହୁ ଥେକେ ଅପର ଏକଟି
ଦୋ'ଆ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଆଛେ ।

ମଞ୍ଚମ ପାଠ : ରଙ୍କୁର ପୂର୍ବେ ଏବଂ ପରେ ଦୋ'ଆୟେ କୁନ୍ତ ପଡ଼ା ପ୍ରସଙ୍ଗେ

ରାତେର ଆଁଧାରେ ଦୃଜୁର ମାରିଥେ

ଅଞ୍ଚମ ପାଠ : ଦୋ'ଆୟେ କୁନ୍ତ ପଡ଼ାର ସମୟ ହାତ ଉତ୍ତୋଳନ କରା
ଏବଂ ମୁଣ୍ଡାକିର ଆମୀନ ବଲା ପ୍ରସନ୍ନେ

ନବମ ପାଠ : ରାତେର ସର୍ବଶେଷ ସାଲାତ ହଲ ବିତିର ।

ଦଶମ ପାଠ : ବିତିରେର ସାଲାତ ଶେସ କରେ ଦୋ'ଆ କରା ପ୍ରସନ୍ନେ

ଏଗାରୋଡ଼ମ ପାଠ : ଏକବାର ବିତିରେର ସାଲାତ ପଡ଼ାର ପର
ଆରେକବାର ବିତିର ନା ପଡ଼ା ଏବଂ ବିତିର ପଡ଼େ ପରବର୍ତ୍ତୀତେ ତାକେ
ବାତିଲ ନା କରା ପ୍ରସନ୍ନେ

ସାରୋଡ଼ମ ପାଠ : ବିତିରେର ସାଲାତେର ଜନ୍ୟ ପରିବାରକେ ଜାଗ୍ରତ
କରା ଶରିୟତସମ୍ମାନ ।

ତେରୋଡ଼ମ ପାଠ : ବିତିରେର ସାଲାତ ଛୁଟେ ଗେଲେ କା'ଯା କରା ପ୍ରସନ୍ନେ

ମୂଚ୍ନା ଯାର୍ତ୍ତା

ସମ୍ପନ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ୍ସା ଏଜଗତ ସଂସାରେ ଏକଛତ୍ର ଅଧିପତି ଆହ୍ଲାହ ତା'ଆଲାର ଜନ୍ୟ । ଯିନି ଏକ ଓ ଅନ୍ତିମୀୟ । ସ୍ଥାର ନେଇ କୋନ ଅଂଶଦାରିତ । ହାଶରେର ଦିନ ଏକକ ରାଜତ୍ତ ଚଲବେ ସ୍ଥାର । ସ୍ଥାର ଇଶ୍ଵରାଯ୍ୟ ରାତଦିନ ଆବର୍ତ୍ତିତ ହୁଏ । ଯିନି କାରାଗାରେର କୁଠରି ଥେକେ ନିର୍ଯ୍ୟାତିତ ନିପୀଡ଼ିତ ଆହ୍ଲାହ ଭୀରାଦେର ଆର୍ତ୍ତଚିତ୍କାର ଶୁଣନ୍ତେ ପାନ । ସ୍ଥାର ଅସୀମ ଦୟା ଥେକେ ବସିଷ୍ଟ ନୟ କୋନ ପିପୀଲିକାଓ । ଯିନି ନିପୀଡ଼ିତଦେର ପ୍ରତି ସହାନୁଭୂତି ଓ ଦରଦି । ଯିନି ଧନାତ୍ୟ ଆର ଆମରା ଦାରିଦ୍ର । ସ୍ଥାର ଆୟତ୍ତେ ରହେଛେ ସର୍ବପ୍ରକାର ଜ୍ଞାନ । ସ୍ଥାର ଦୃଷ୍ଟିସୀମାର ମଧ୍ୟେ ସକଳେଇ ବୈଷିତ । ସ୍ଥାର ଚକ୍ରସୀମା ଥେକେ ଆଭାଗୋପନ କରା ଆମାଦେର ଜନ୍ୟ ଅସମ୍ଭବ ।

ଅଗଣିତ ଦରଦ ଓ ସାଲାମ ବର୍ଷିତ ହୋକ ମହାନ ରାତ୍ରନାୟକ, ବୀର ସିପାହିସାଲାର, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଜାନୀ ମୁହାମ୍ମାଦ ଇବନେ ଆନ୍ଦୁହ୍ଲାହର ଉପର । ସ୍ଥାର ଆଗମନେ ଘୋର ଅନ୍ଧକାରେ ନିମଜ୍ଜିତ ସମାଜ ଆଲୋର ଦେଖା ପାଯ । ସ୍ଥାର ପଦଚାରଗାୟ ଆରବ ସମାଜେର ସେଇ ସକଳ ପଥିକ ଧନ୍ୟ, ଯାରା ସଠିକ ପଥେର ଦିଶା ଖୁଁଜିତେ ଗିଯେ ଉଦ୍ଭାନ୍ତର ନ୍ୟାୟ ଦିଗବିଦିକ ହେୟ ଆରବ ମରାଭ୍ରମିର ଆନାଚେ-କାନାଚେ ଘୁରେ ବୈଡିଯୋଛେ । ଯିନି ଆହ୍ଲାହ ପ୍ରଦନ୍ତ ବିଧାନ ସମାଜେ ବାନ୍ଧବାଯନ କରାତେ ଗିଯେ ତ୍ୟାଗ କରେଛେନ ଆପନ ମାତ୍ରଭୂମି । ଉତ୍ୟାହର ପ୍ରତି ସ୍ଥାର ଅଗାଧ ପ୍ରେମଭାଲୋବାସା ଛିଲ ଭରପୁର ।

ରହମତେର ବାରିବହ ମେଘ ବର୍ଷିତ ହୋକ ତା'ର ପରିବାରପରିଜନ ଓ ସକଳ ସାଥୀବର୍ଗେର ଉପର । କଟିଲ ବିପଦେ ସ୍ଥାରା ଛିଲେନ ତା'ର ଉତ୍ତମ ସହଚର । ଶାନ୍ତି ବର୍ଷିତ ହୋକ ତାବେ'ଇଦେର, ତାବେ ତାବେ'ଇ ଏବଂ ସକଳ ମୁ'ମିନେର ଉପର ।

ପରସାମାଚାର: ତାହାଜ୍ଜୁଦ ସାଲାତ ଏକଟି ନଫଲ ଇବାଦାତ । ତବେ ଏଟି ନଫଲ ଇବାଦାତଙ୍ଗଲୋର ମଧ୍ୟେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ତାହାଜ୍ଜୁଦ ସାଲାତ ପଡ଼ାର ଜନ୍ୟ ଗଭୀର ରାତେ ଘୁମ ଥେକେ ଜାଗତେ ହୁଏ । ଏଜନ୍ୟ ତାହାଜ୍ଜୁଦ ସାଲାତେର ସାନ୍ତୋଷ ଓ ତାତ୍ପର୍ୟ ଅପରିସୀମ ।

ରାତେର ଆଁଧାରେ ପ୍ରଭୁର ମାନ୍ଦିଖେ

ଇମାମ ଶାଫେସୀ ରାହିମାହଲ୍ଲାହ୍ ତାହାଜ୍ଞୁଦ ସାଲାତ ସମ୍ପର୍କେ ବଲେଛେ “ତାହାଜ୍ଞୁଦ ସାଲାତେ ଦୋୟାର ତୁଳନା ହଲୋ ଏମନ ଯେ, ଏକଟି ତୀର ସଫଳଭାବେ ଲକ୍ଷ୍ୟଭେଦ କରେଛେ” ।

ରାତେର କିଛୁ ଅଂଶେ ଘୁମ ଥେକେ ଉଠେ ସାଲାତ ପଡ଼େ ଆଲ୍ଲାହର କାଛେ ପ୍ରାର୍ଥନାର ମାଧ୍ୟମେ ବାନ୍ଦା ଆଲ୍ଲାହର ନୈକଟ୍ୟ ଅର୍ଜନେର ଚେଷ୍ଟା କରେ । ଏଇ ମାଧ୍ୟମେ ବାନ୍ଦା ଓ ଆଲ୍ଲାହର ମାବେ ସ୍ଥାପିତ ହୁଏ ଗତିର ସମ୍ପର୍କ ।

ଆଲ୍ଲାହ ବାନ୍ଦାର ଉପର ଦୈନିକ ପ୍ରାତି ଓ ଯାତ୍ରାକୁ ସାଲାତ ଫରଜ କରେଛେ, ଯା କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରାତି ହଲେ ଓ ମିଜାନେର ପାତ୍ରାୟ ୫୦ । ଆଲ୍ଲାହ ସୁନ୍ନାତ-ନଫଲ ସାଲାତକେ ଫରଜ ସାଲାତେର କ୍ଷତିପୂରଣ ଏବଂ ତାର ନୈକଟ୍ୟ ଲାଭେର ମାଧ୍ୟମ ହିସେବେ ସ୍ଥିର କରେଛେ ।

ଆମାଦେର ଦେଶେର ଅଧିକାଂଶ ମାନୁଷ ବାଗ-ଦାଦାର ଆମଳ ଥେକେ ଯେତାବେ ବିତିର ସାଲାତ ପଡ଼େ ଆସିଛେ, ତା ସଖନ ଯାଚାଇ କରାର ପର ସହୀହ ସୁନ୍ନାହର ସାଥେ ସାଂଘର୍ଷିକ ହୟ, ତଥନ ତାରା ଖୁବ ଚିତ୍ତିତ ହୟେ ପଡ଼େନ । ବିଶେଷ କରେ ଯାରା ଝାଟି-ଝାଜିର ଅବୈଷଗେ ମଧ୍ୟପ୍ରାଚ୍ୟେର ରାତ୍ରିଗୁଲୋତେ ପାଡ଼ି ଜମାଯାଇଥାରେ ସାଥେ ଆଦାୟ କରେ ତଥନ ସେଖାନକାର ପଞ୍ଚତି ଦେଖେ ଖୁବ ଚିତ୍ତିତ ହୟେ ପଡ଼େନ ।

ଆମାଦେର ସମାଜେ ଏସକଳ ଶାଖାଗତ ବିଷୟଗୁଲୋ ନିୟେ ଦୃଢ଼-କଳାହ ଅବ୍ୟାହତଭାବେ ଲେଗେଇ ଚଲାଛେ । ଆମରା ସବାଇ କୁରାଆନ-ସୁନ୍ନାହର ମାଧ୍ୟମେ ନିଜ ନିଜ ବକ୍ତବ୍ୟ ଉଥାପନେର ଚେଷ୍ଟା କରି । ଏବଂ କୁରାଆନ-ସୁନ୍ନାହି ଆମାଦେର ଏକମାତ୍ର ସତ୍ୟେର ମାପକାଟି । ତାହାଜ୍ଞୁଦ, ବିତିର ଓ ତାରାବିର ସାଲାତ ଜାନତେ ହଲେ କୁରାଆନ ଓ ସୁନ୍ନାହର ମାଧ୍ୟମେଇ ଆମାଦେରକେ ଜାନତେ ହବେ ।

ଆର ଦେଇ ମହେ କାଜଟିଇ କରେଛେ ଆରବେର ପ୍ରଥ୍ୟାତ ଶାହିଖ ଡ. ସାଈଦ ଇବନେ ଓ ଯାହାଫ ଆଲ କାହତାନୀ । ତିନି “କିଯାମୁଲ ଲାଇଲ (ରାତ୍ରି ଜାଗରଣ) ନାମକ ଗ୍ରହେ ଖୁବ ସୁନ୍ଦରଭାବେ ଏ ତିନଟି ବିଷୟ ନିୟେ ଆଲୋକପାତ କରେଛେ । ବକ୍ଷମାନ ପୁଣ୍ଟିକାଟି- ତାର ଭାଷାଭାବିକ ରୂପ ହଲ “ରାତେର ଆଁଧାରେ ପ୍ରଭୁର ସାନ୍ନିଧ୍ୟେ”

ରାତେର ଆଁଧାରେ ଦ୍ରୁତ ମାର୍ଗିଥେ

ପ୍ରିୟ ପାଠକ! ବକ୍ଷମାନ ଏ ଶ୍ରଦ୍ଧାଟି ଅନୁବାଦ କରାର କ୍ଷେତ୍ରେ ଆମି କିନ୍ତୁ ନୀତିମାଳା ଅବଲମ୍ବନ କରେଛି, ଯେଣୁଲୋ ଆମି ପାଠକ ବୋନ୍ଦାଦେର ସମୀପେ ପେଶ କରାଛି ।

- ପାଠକେର ବୁଝାର ସହ୍ୟାର୍ଥେ ଆରବୀ ମୂଳ ଅନୁବାଦେର ପରିବର୍ତ୍ତେ ଭାବାର୍ଥ କରା ହେଁବେ କୋଥାଓ କୋଥାଓ ।
- ଅନୁବାଦେର କ୍ଷେତ୍ରେ ସାବଲୀଲ ବାଚନ ଓ ସରଳ ଅନୁବାଦେର ପ୍ରତି ବିଶେଷଭାବେ ନଜର ରାଖା ହେଁବେ ।

ଅନୁବାଦେର କ୍ଷେତ୍ରେ ସାଧ୍ୟାନୁଯାୟୀ ନିଭୂଲ କରାର ଆପ୍ରାଗ ଚେଷ୍ଟା କରେଛି । ବାରଂବାର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦେଖା ହେଁବେ । ତବୁও ମାନୁସ ବଲତେ ଭୂଲ । ଭୂଲ ଶୁଦ୍ଧ ମିଳିଯେ ମାନୁସ । ମାନୁସ ଭୂଲେର ଉର୍ଧ୍ଵେ ନୟ । ଆର ଅନୁବାଦ ଜଗତେ ନବୀନ ଆମି । ନବୀନେର କଟିଛାତେ ଭୂଲ ହେଁଯାଟା ସ୍ଵଭାବଜାତ ଏକଟି ବିଷୟ । ସାମାଜିକ ଅନୁବାଦଜନିତ କୋଣ ଭୂଲ ପରିଲଙ୍ଘିତ ହୁଏ, ତବେ ତା ଜାନାନୋର ଅନୁରୋଧ ରହିଲ । ଭୂଲ ସଂଶୋଧନେର ଜନ୍ୟ ଆମରା ସଦା- ସର୍ବଦା ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଇନ୍ଦ୍ରାଜାତ୍ମାହ ।

ଆନ୍ଦୁଲ ଆହାଦ ତାওହିଦ

20.5.2021

abdulahadtawhid95@gmail.com

ଲେଖକ ପରିଚିତି

ନାମ, ଡ. ସାନ୍ତେଦ ଇବନେ ଆଲୀ ଇବନେ ଓସାହାଫ ଆଲ-କାହତାନୀ

ଜନ୍ମ, ୧୯୫୧ ସାଲେ ଆଲ-ଆରୀନ, ମଙ୍ଗା, ସୌଦି ଆରବ ।

ପିତା ଡ. ଆଲୀ ଇବନେ ଓସାହାଫ ଆଲ-କାହତାନୀ

ଶିକ୍ଷା ଜୀବନ, ଆପଣ ମାତୁଲାଲଯେର ଇମାମ ମୁହାମ୍ମାଦ ବିନ ସୌଦ ଇସଲାମୀ
ବିଶ୍ୟବିଦ୍ୟଳଯ ।

ଡ. ସାନ୍ତେଦ ଇବନେ ଆଲୀ ଇବନେ ଓସାହାଫ ଆଲ-କାହତାନୀ ୧୪୦୪ ହିଜରିତେ
ଜାମିୟା ଇମାମ ମୁହାମ୍ମାଦ ଇବନେ ସୌଦ ଥିକେ “କୁଞ୍ଜିଆତୁ ଉସ୍‌ଲିଦ ଦୀନ”
ବିଷୟେର ମାଧ୍ୟମେ ଶିକ୍ଷା ଜୀବନ ସମାପ୍ତ କରେନ ।

ଅତୃପର ୧୪୧୨ ହିଜରିତେ ତିନି ‘ଆଲ ହିକମାହ ଫିଦଦାଓୟାତି ଇଲ୍‌ଲାଲ୍‌ଲାହ’
ବିଭାଗେ ମାସ୍‌ଟାରସ ସମ୍ପନ୍ନ କରେନ ଏବଂ ୧୪୧୯ ହିଜରିତେ ‘ଫିକହ୍‌ଦ ଦାଓୟାହ
ଫି ସହିହିଲ ଇମାମିଲ ବୁଖାରୀ’ ବିଷୟେ ପିଏଇଚଡ଼ି ଅର୍ଜନ କରେନ ।

ପେଶା, ମୁସଲିମ ବିଶେ ତିନି ଏକଜନ ପରିଚିତ ଇମାମ ଓ ଲେଖକ । ଏବଂ
ପ୍ରଫେସର ହିସେବେ ଦାୟିତ୍ବ ପାଲନ କରେନ ଇମାମ ମୁହାମ୍ମାଦ ବିନ ସୌଦ ଇସଲାମୀ
ବିଶ୍ୟବିଦ୍ୟଳଯେ ।

ଡ. ସାନ୍ତେଦ ଇବନେ ଆଲୀ ଇବନେ ଓସାହାଫ ଆଲ-କାହତାନୀ ଲିଖିତ କିତାବେର
ସଂଖ୍ୟା ୮୦ । ଏର ମଧ୍ୟେ ଉତ୍ତର୍କ୍ୟୋଗ୍ୟ ହଳ ‘ହିସନ୍‌ଲ ମୁସଲିମ’ । କିତାବଟି
କଥେକ ମିଲିଯନ କପି ଛାପା ହୋଇଛେ, ଯା ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାଯ ଅନୁବାଦ ଓ
ପ୍ରଚାର ହୋଇଛେ । ଯା ମୁସଲିମ ଉତ୍ୟାହର ଜନ୍ୟ ଏକ ବିଶେଷ ନେଯାମତ ଓ ଆତ୍ମାର
ଖୋରାକ ।

ତାଁର ରଚିତ ଆରବୀ କିତାବେର ଏକଟି ସଂକଷିତ ତାଲିକ ନିମ୍ନେ ଉତ୍ତର୍କ କରା
ହଳ ।

من أحكام سورة المائدة.
مرشد المعتمر وال الحاج وال زائر في ضوء الكتاب والسنة.

العمرة والحج والزيارة في ضوء الكتاب والسنة

بر الوالدين مفهوم وفضائل وأداب وأحكام في ضوء الكتاب والسنة

صلة الأرحام مفهوم وفضائل وأداب وأحكام في ضوء الكتاب والسنة

حصن المسلم

مناسك الحج والعمرة في الإسلام في ضوء الكتاب والسنة

رمي الجمرات في ضوء الكتاب والسنة وأثار الصحابة

الربا أضراره وأثاره في ضوء الكتاب والسنة

زكاة الفطر في ضوء الكتاب والسنة

الصيام في الإسلام في ضوء الكتاب والسنة

شرح أسماء الله الحسنى في ضوء الكتاب والسنة

ظهور المسلمين في ضوء الكتاب والسنة

آفات اللسان في ضوء الكتاب والسنة

الجهاد في سبيل الله

نور السنة وظلمات البدعة

الجهاد في سبيل الله فضله ومراتبه وأسباب النصر على الأعداء

صلة المسافر مفهوم وأنواع وأداب ودرجات وأحكام

نور الإيمان وظلمات التفاق في ضوء الكتاب والسنة

شرح حصن المسلم

ମୃତ୍ୟୁ, ୧୬ ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୧୮ | ମୃତ୍ୟୁର ସମୟ ତାର ବୟବସ ଛିଲ ୬୪ ବର୍ଷ |
ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ, ଲିଭାର କ୍ୟାଙ୍ଗାର |

ପରିଶେଷେ ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଛି, ରାବେ କାରୀମ ଯେଣ ତାର ଆଦର୍ଶ ବୁକେ ଧାରଣ
କରେ ତାର ଅସମାନ୍ତି କାଜଙ୍ଗଲୋ ବାନ୍ଧବାୟନ କରାର ଶକ୍ତି-ସାମର୍ଥ୍ୟ ଦାନ କରେନ ।

ରାତେର ଆଁଧାରେ ପ୍ରଭୁର ସାମିଦ୍ଦିହେ

ଭୂମିକା

ନିଶ୍ଚୟ ସକଳ ପ୍ରଶଂସା ଆଲ୍ଲାହ ତାଆ'ଲାରର ଜନ୍ୟ । ଆମି ତା'ର ପ୍ରଶଂସା କରି, ତା'ର କାହେ ସାହାୟ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଏବଂ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରି । ଆର ଆମରା ଆଲ୍ଲାହର କାହେ ଆଶ୍ରୟ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ଅନ୍ତରେର ସକଳ ଅନିଷ୍ଟତା ଓ ମନ୍ଦ କର୍ମଗୁଲୋ ଥେକେ । ଆଲ୍ଲାହ ତାଆ'ଲାର ଯାକେ ସାଠିକ ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରେନ ତାକେ କେଉଁ ପଥଭାଷ୍ଟ କରତେ ପାରେନା । ଆର ଆଲ୍ଲାହ ତାଆ'ଲାର ଯାକେ ହୃଷ୍ଟତାର ବେଡ଼ାଜାଲେ ଆବଦ୍ଧ କରେନ ତାର କୋନ ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶକ ନେଇ । ଆମି ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦିଚ୍ଛି ଆଲ୍ଲାହ ତାଆ'ଲାର ଏକତ୍ରବାଦେର ଯେ, ତିନି ଛାଡ଼ା ନେଇ କୋନ ଇଲାହ ଏବଂ ତା'ର କୋନ ଅଂଶୀଦାର ଓ ନେଇ । ଆମି ଏରେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦିଚ୍ଛି ଯେ,

ମୁହାମ୍ମାଦ ﷺ ଆଲ୍ଲାହ ତାଆ'ଲାର ବାନ୍ଦା ଓ ତା'ର ପ୍ରେରିତ ରାସୂଲ । ଆଲ୍ଲାହ ତାଆ'ଲାର ତା'ର ଉପର ରହମତେର ବାରିବହ ମେଘ ବର୍ଷଣ କରକ । ସାଥେ ଅଂଶୀଦାର ହିସେବେ ଥାକୁକ ତା'ର ପରିବାର-ପରିଜନ ଓ ସାଥୀବର୍ଗ । ଜୀବନ ଚଲାର ପଥେ ଯାରା ଛିଲେନ ତା'ର ଉତ୍ତମ ସହଚର । ଏବଂ ତାଦେରକେ ଯାରା କେଯାମତ ଅବଧି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତଭାବେ ଅନୁସରଣ କରେଛେନ ଓ ବହୁନେ କଲ୍ୟାନେର ଦୋ'ଆ କରେଛେନ ତାଦେର ଉପରେ ।

ପରସମାଚାର-୫ ଆମି *قِيَامُ الْلَّيلِ* (ରାତେର ଆଁଧାରେ ପ୍ରଭୁର ସାମିଦ୍ଦିହେ) ନାମକ ଏ ସଂକଷିତ ବକ୍ଷମାନ ହୃଦ୍ଦର୍ଶିତ ବିଶଦଭାବେ ଆଲୋଚନା କରେଛି ତାହାଜ୍ଞନ ସାଲାତେର ମହତ୍ଵ ଓ ତାତ୍ପର୍ୟ, ରାତ୍ରି ଜାଗରଣେର ଫ୍ୟିଲତ, ତା ଆଦ୍ୟ କରାର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମୟ, ତାର ରାକାତ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ରାତ୍ରି ଜାଗରଣେର ଆଦିବ ଓ ଏର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରଣସମୂହ ।

ଆମି ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ବିଶ୍ଵେଷଣ କରେଛି ତାରାବି ସାଲାତେର ଗୁରୁତ୍ୱ, ତାର ବିଧି-ବିଧାନ, ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ଵ, ସମୟ ଏବଂ ତାର ରାକାତ ସଂଖ୍ୟା ଓ ତାରାବିର ସାଲାତ ଜାମାଯାତେ ଆଦ୍ୟ କରାର ବୈଧତା ନିଯେ ।

ଅବଶ୍ୟେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେଛି ବିତିରେ ସାଲାତ, ତାର ଆହକାମ, ଗୁରୁତ୍ୱ, ପ୍ରକାରଭେଦ, ତାର ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ବିତିରେ ସାଲାତେ କେବାତ ପଡ଼ା, ଦୁ'ଆ କୁନ୍ତ ପଡ଼ା ନିଯେ ।

ଏ ସଂକଷିତ ଯାବତୀୟ ବିଷୟ ବିତ୍ତାରିତଭାବେ ପାଠକବୋକ୍ତାଦେର ନିକଟ କୁରାଅନ ଓ ସୁନ୍ନାହର ଆଲୋକେ ତୁଳେ ଧରେଛି ।

ରାତେର ଆଁଧାରେ ଦୁଡୁର ମାନ୍ଦିଖେ

ବିତିରେ ସାଲାତ ଆଦାୟ କରାର ପର ଦୁଆ କରା, ବିତିରେ ସାଲାତଇ ରାତେର ସର୍ବଶେଷ ସାଲାତ ଏବଂ ଯେ ବ୍ୟକ୍ତି ସାଲାତ ଆଦାୟ ନା କରେ ସୁମିମ୍ବେ ପଡ଼ିଲ କିଂବା ସାଲାତ ଆଦାୟ କରତେ ଭୁଲେ ଗେଲ ପରବତୀତେ ସେଇ ବିତିରେ ସାଲାତ କାଥା କରା ଯାବେ ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ସକଳ ବିଷୟ ସୁଲ୍ପଟିଙ୍କପେ ପରିଷକାର କରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେଛି । ଆର ପ୍ରତିଟି ବିଧାନେର ସାଥେ ଦଲିଲ-ପ୍ରମାଣାଦି ପେଶ କରେଛି ସୁନ୍ଦର ସାବଲୀଲ ବାଚନଭଦ୍ରିତେ । ଆମି ଶାଇଖ ଆଦୁଲ ଆଜିଜ ଇବନେ ଆଦୁଲାହ ଇବନେ ବାଯେର ବଜ୍ରତା ଓ ତାର ହାଦିସ ବିଷୟକ ଜ୍ଞାନ ଗର୍ବ ଆଲୋଚନା ଥେକେ ଅନେକ ଉପକୃତ ଓ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହେଁଥେ । ଆଦୁଲାହ ତା'ର ସମାଧିକେ ଆଲୋକିତ ରାଖୁକ କେଯାମତ ଅବଧି ଏବଂ ଜାନ୍ମାତୁଲ ଫେରଦାଉସେର ଉଚ୍ଚାସନେ ତା'ର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସମାଚୀନ କରନ୍ତି । ଆମୀନ ।

ଆମି ଆଦୁଲାହ ସୁବହାନାହୁ ଓ ଯାତାଆ'ଲାର କାହେ କାମନା କରଛି ତିନି ଯେଣ ଆମାର ଏ କୁନ୍ଦ ପ୍ରୟାସକେ କବୁଲ କରେ ଭରପୁର ବାରାକାତ ଦାନ କରେନ ଏବଂ ଏକମାତ୍ର ତା'ର ସନ୍ତୁଷ୍ଟିର ଜନ୍ୟଇ ଆମି ନିଜେକେ ତା'ର ସମୀକ୍ଷାପେ ନିବେଦନ କରାଛି । ତିନି ଯେଣ ଆମାର ଜୀବନଦଶ୍ୟ ଏବଂ ଆମାର ମୃତ୍ୟୁର ପର ଏ କିତାବେର ମାଧ୍ୟମେ ଆମାକେ ଉପକୃତ କରେନ । ଯାରା ଏ କିତାବକେ ଶୁଣ ଥେକେ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଡ଼ିବେ ତାଦେରକେ ଉପକୃତ କରନ୍ତି । କେନଳା ଆପନିହି ହଲେନ ଉତ୍ସମଦାତା ଓ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରତ୍ୟାଶାର ସ୍ତଳ । ଆପନିହି ଆମାଦେର ଜନ୍ୟ ସ୍ଥେଷ୍ଟ । ଆର କର୍ମବିଦ୍ୟାଯକ ହିସେବେ ଆପନି କତଇନା ଉତ୍ସମ । ମନ୍ଦ କାଜ ଥେକେ ବୀଚାର ଓ ଭାଲୋ କାଜ କରାର କୋନ ଶକ୍ତି ନେଇ ଆପନି ଛାଡ଼ା । ଶାନ୍ତି, ରହମତ ଓ ବରକତ ବର୍ଷଣ କରନ୍ତି ଆପନାର ବାନ୍ଦା, ଆପନାର ରାସ୍ତୁ, ସୃଷ୍ଟିର ସେରା, ଆମାଦେର ନବୀ, ଆମାଦେର ନେତା ଓ ଆମାଦେର ଆଦର୍ଶ ମୁହମ୍ମାଦ ﷺ ଇବନେ ଆଦୁଲାହର ଉପର । ରହମତେର ବାରିବହ ମେଘ ବର୍ଷଣ କରନ୍ତି ତା'ର ପରିବାର-ପରିଜନ ଏବଂ ତା'ର ସାଥୀବର୍ଗେର ଉପର । ଏବଂ ତାଦେରକେ ଯାରା କେୟାମତ ଦିବସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ସମଭାବେ ଓ ନ୍ୟାୟସମ୍ଭବଭାବେ ଅନୁସରଣ କରେଛେ ଓ କରବେ ତାଦେର ସକଳେର ଉପରାଗ ।

ସଂକଳକ

ସାଈଦ ଇବନେ ଆଲି ଇବନେ ଓ ଯାହାଫ ଆଲ କାହତାନୀ

ଜୁମ୍ବାର ଦିନ ଦିଥିହରେ ।

୧.୯.୧୪୨୧ ହିଜରୀ ।

ପ୍ରଥମ ପରିଚେଦ

ଆହାଙ୍କୁଦ ମାଲାତେର ଓରକ୍ତ୍ତ ଓ ତାତ୍ପର୍ୟ

ପ୍ରଥମ ପାଠ : ଆହାଙ୍କୁଦର ଓରକ୍ତ୍ତ
ଆରବୀ ଭାଷାଯ ବଲା ହେଁ ଥାକେ

هُجُدُ الرَّجُلِ إِذَا نَامَ بِاللَّيلِ وَهُجُدٌ إِذَا صَلَى بِاللَّيلِ

ତାହାଙ୍କୁଦ ସାଲାତ ଆଦାୟକାରୀ ରାତେର ସୁମ ବିସର୍ଜନ ଦିଯେ ସାଲାତେ
ଦଞ୍ଚାୟମାନ ଥାକେ ।^১

ଦ୍ୱିତୀୟ ପାଠ : ଆହାଙ୍କୁଦ ମାଲାତ ସୁନ୍ନାତେ ମୁୟାକ୍ତାଦାହ ।^২

ସୁନ୍ନାତେ ମୁୟାକ୍ତାଦାହ ହେଁଯାର ବିଷୟଟି ସାବ୍ୟକ୍ତ ହେଁଯେ କୁରାଅନ, ସୁନ୍ନାହ ତଥା
ଆଲ୍ଲାହର ରାସୂଲେର ହାଦିସ ଏବଂ ଉତ୍ସାତେର ଇଜମାର ଐକ୍ୟମତ ପୋଷଣ କରାର
ଦ୍ୱାରା । ଆଲ୍ଲାହ ସୁବହାନାହୁ ଓ ଯାତାଆ'ଲାର ତା'ର ବାନ୍ଦାଦେର ଗୁନାବଳୀ ବର୍ଣନ
କରତେ ଗିଯେ ବଲେନ

وَالَّذِينَ يَبْيَسُونَ لِرَبِّهِمْ سُجْدًا وَقَنِيمًا ॥ ୧୫ ॥

“ଆର ଯାରା ରାତ ଯାପନ କରେ ତାଦେର ରବେର ସାମନେ ସେଜଦାବନ୍ତ ହେଁ ଓ
ଦାଁଡ଼ିଯେ ଥେକେ ।”^৩

ଏଟା ମୁମିନେର ଗୁନାବଳୀର ମଧ୍ୟ ହତେ ଅନ୍ୟତମ ଏକଟି । ଅପର ଆଯାତେ
ଆଲ୍ଲାହ ସୁବହାନାହୁ ଓ ଯାତାଆ'ଲାର ମୁତାକିଦେର ଗୁନାବଳୀ ବ୍ୟକ୍ତ କରତେ ଗିଯେ
ବଲେନ:

كَانُوا قَلِيلًا مِنَ الظَّالِمِينَ مَا يَهْجِعُونَ ॥ ୧୬ ॥ وَبِالْأَسْخَارِ هُمْ نَسْتَعْفِرُونَ ॥ ୧୭ ॥

“ତାରା ରାତେ ସଞ୍ଚାଇ ସୁମାୟ, ଏବଂ ରାତେର ଶେଷ ପ୍ରହରଗୁଲିତେ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା
କରେ ।”^৪

^১ ଲିସାନୁଲ ଆରବ: ପତ୍ର: ୩/୪୩୨, ଆଲ କାମୁଶୁଲ ମୁହିତ: ୪୧୮

^২ ମାଙ୍କୁ' ଫତୋୟା: ଇବନେ ବାଶ ରାହିମାହର୍ରାହ, ପତ୍ର: ୧୧/୨୯୬

^৩ ସୁରା ଫୁରକାନ, ଆଯାତ : ୬୪

রাতের আধারে সুভূর সামিধে

আল্লাহ সুবহানাহু ওয়াতাআ'লার পরিপূর্ণরূপে ঈমান আনয়নকারীদের পরিচয় দিতে গিয়ে কুরআনের অন্যত্রে ইরশাদ করেন:

تَسْجَافِي جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَذْغَوْنَ رَيْبُهُمْ حَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿١٦﴾ قَلَّا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أَخْفَى لَهُمْ مِنْ قُرْةٍ أَعْيُنٍ جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

“তাদের পার্শ্বদেশ শয়্যা থেকে পৃথক থাকে; তারা তাদের রবকে ভয় ও আশার সাথে ডাকে। আর আমি তাদের যে রিয়িক দিয়েছি তা থেকে তারা ব্যয় করে। সুতরাং কেউ জানে না, তাদের জন্য চক্ষু শীতলকারী কত কিছু লুকায়িত রাখা হয়েছে-তারা যা করত তার প্রতিদানস্বরূপ।”^১

আল্লাহ সুবহানাহু ওয়াতাআ'লা অন্য আয়াতে বলেন:

يَتَلَوُنَ آيَاتِ اللَّهِ آتَاهُ اللَّيْلَ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾

“তারা রাতের প্রহরগুলিতে আল্লাহর আয়াতসমূহ পাঠ করে, এবং তারা সেজদা করে।”^২

আল্লাহ তাআ'লার আরো বলেন

وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾

“আর তারা শেষ রাতে ক্ষমা প্রার্থনাকারী।”^৩

আল্লাহ সুবহানাহু ওয়াতাআ'লার পূর্ণ ঈমান আনয়নকারীদের বৈশিষ্ট বর্ণনা করেন। যারা তাদের ইলম সহকারে রাত্রি জাগরণ করে। এবং তিনি অন্যদের উপর তাদের মর্যাদা উন্নিত করেছেন।

^১ সূরা যারিয়াত, আয়াত : ১৭-১৮

^২ সূরা সাজদাহ, আয়াত : ১৬-১৭

^৩ সূরা আলে ইমরান, আয়াত : ১১৩

^৪ সূরা আলে ইমরান, আয়াত : ১৭

রাতের আধারে সুজুর মাঝিধে

আল্লাহ তাআ'লার তাদের সম্পর্কে বলেন:

أَمْنٌ هُوَ قَاتِلُ آنَاءِ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَخْدُرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هُلْ
يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَنْذَكِرُ أُولُو الْأَيْمَانِ ॥١٧॥

“আচ্ছা! ঐ ব্যক্তি, যে রাতের প্রহরগুলিতে সেজদাবন্ত হয়ে ও দাঁড়িয়ে
এবাদতে রত থাকে, আর সে আখেরাতাকে ভয় করে এবং স্বীয় রবের
রহমতের আশা রাখে (সে কি উল্লিখিত কাফেরের সমান)? আপনি বলুন,
‘যারা জ্ঞান-বুদ্ধি রাখে আর যারা জ্ঞান-বুদ্ধি রাখে না, উভয়ে কি সমান?’
উপর্যুক্ত কেবল তারাই গ্রহণ করে, যারা বিবেক-বুদ্ধিসম্পন্ন।”^১

রাত্রিকালিন এবাদাতের মহত্ত্ব ও তৎপর্য বুঝাতে গিয়ে আল্লাহ সুবহানাহু
ওয়াতাআ'লার তাঁর নবিকে বলেন:

يَا أَيُّهَا الْمُرْسَلُ ۝١﴾ قُمْ الْلَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ۝٢﴾ نِصْفَهُ أَوْ اثْقَلُهُ فِيْنَهُ قَلِيلًا
أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَبِّلُ الْقُرْآنِ تَرْتِيلًا ۝٣﴾

“হে বজ্রাবৃত (রাসূল ﷺ)! রাতে (সালাতে) দণ্ডায়মান থাকুন, কিছু অংশ
ছাড়া, (দণ্ডায়মান থাকুন)-অর্ব রাত, অথবা তা থেকে কিছুটা কমান,
কিংবা তার চেয়ে বাড়িয়ে নিন এবং কুরআন পাঠ করুন ধীরে ধীরে স্পষ্ট
করে।^২”

অপর আয়াতে আল্লাহ সুবহানাহু ওয়াতাআ'লার রাসূল ﷺ কে বলেন:

وَمِنَ الْلَّيْلِ فَتَهْجُّدُ بِهِ تَأْفِلَةً لَكَ عَسَىٰ أَنْ يُبَعْثَكَ رَبِّكَ مَقَامًا حَمْوَدًا ۝٧٩﴾

১ সূরা যুমার: ০৯

২ সূরা মুজামিল: ১-৪

ରାତେର ଆଁଧାରେ ଦୁଡୁର ମାନ୍ଦିଥେ

“ଆର ରାତେର କିଛୁ ଅଂଶେ ଜାହାତ ଥାକୁଣ କୁରାନ ସାଥେ ନିଯୋ-ତା
ଅତିରିକ୍ତ ଏବାଦାତ ଆପନାର ଜନ୍ୟ । ଆଶା କରା ଯାଯ ସେ, ଆପନାର ରବ
ଆପନାକେ ମାକାମେ ମାହମୂଦେ ଅଧିଷ୍ଠିତ କରବେଳ ।”^{୧୦}

ଅନ୍ୟ ଆୟାତେ ଆଲ୍ଲାହ ସୁବହାନାହୁ ଓ ଯାତାଆ’ଲାର ବଲେନ:

إِنَّا نَحْنُ نَرْزَلُنَا عَلَيْكُمُ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ﴿٤٣﴾ فَاصْبِرْ لِحَكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ
مِنْهُمْ أَئِمَّاً أَوْ كُفُورًا ﴿٤٤﴾ وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٥﴾
وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْ لَهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿٤٦﴾

“ଆମ ଆପନାର ପ୍ରତି କୁରାନ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ କରେଛି କ୍ରମେ କ୍ରମେ । ଅତଏବ
ଆପନାର ରବେର ନିର୍ଦ୍ଦେଶେର ଅପେକ୍ଷାଯ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଧରନ ଏବଂ ଓଦେର ମଧ୍ୟ ଥେକେ
କୋନ ପାପିଷ୍ଟ ବା ଅକୃତଜ୍ଞେର ଆନୁଗତ୍ୟ କରବେଳ ନା । ଆର ଆପନାର ରବେର
ନାମ ଜପତେ ଥାକୁଣ ସକାଳ ଓ ସନ୍ଧାଯ । ଏବଂ ରାତେର କିଛୁ ସମୟ ତାର
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସେଜଦା କରନ ଏବଂ ତାର ପବିତ୍ରତା ବର୍ଣନା କରନ ଦୀର୍ଘ ରାତ
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।^{୧୧}”

ଆଲ୍ଲାହ ତାଆ’ଲାର ବଲେନ:

وَمِنَ الَّيْلِ قَسْبِحَةٌ وَأَذْبَارُ السُّجُودِ ﴿٤٧﴾

“ଏବଂ ରାତେର କିଛୁ ଅଂଶେ ଓ ତାର ପବିତ୍ରତା ବର୍ଣନା କରନ ଏବଂ ସେଜଦାର
ପଶାତେ ଓ ।^{୧୨}

ଆଲ୍ଲାହ ତାଆ’ଲାର ଅପର ଆୟାତେ ବଲେନ:

الْتُّجُومُ وَمِنَ الَّيْلِ قَسْبِحَةٌ وَأَذْبَارٌ ﴿٤٩﴾

^{୧୦} ସୂରା ଆଲ ଇସରା: ୭୯

^{୧୧} ସୂରା ଆଲ ଇମରାନ: ୨୩-୨୬

^{୧୨} ସୂରା କୁନ୍ଦଫ: ୪୦

রাতের আঁধারে দুড়ুর সামিখ্যে

“আর রাতের কিছু অংশে জাহান থাকুন কুরআন সাথে নিয়ে-তা
অতিরিক্ত এবাদাত আপনার জন্য। আশা করা যায় যে, আপনার রব
আপনাকে মাকামে মাহমুদে অধিষ্ঠিত করবেন।”^{১০}

অন্য আয়াতে আল্লাহ সুবহানাহু ওয়াতাআলার বলেন:

إِنَّمَا تَرَكُنْتُ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ﴿٤٣﴾ فَاصْبِرْ لِحَكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ
مِنْهُمْ أَئِمَّاً أَوْ كُفُورًا ﴿٤٤﴾ وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٥﴾
وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿٤٦﴾

“আমি আপনার প্রতি কুরআন অবতীর্ণ করেছি ত্রুটে ক্রমে। অতএব
আপনার রবের নির্দেশের অপেক্ষায় দৈর্ঘ্য ধরণ এবং ওদের মধ্য থেকে
কোন পাপিষ্ঠ বা অকৃতজ্ঞের আনুগত্য করবেন না। আর আপনার রবের
নাম জপতে থাকুন সকাল ও সন্ধ্যায়। এবং রাতের কিছু সময় তাঁর
উদ্দেশ্যে সেজদা করণ এবং তাঁর পবিত্রতা বর্ণনা করণ দীর্ঘ রাত
পর্যন্ত।”^{১১}

আল্লাহ তাআলার বলেন:

وَمِنَ اللَّيْلِ قَسْبَحْ وَأَذْبَارَ السُّجُودِ ﴿٤٧﴾

“এবং রাতের কিছু অংশেও তাঁর পবিত্রতা বর্ণনা করণ এবং সেজদার
পশ্চাতেও।”^{১২}

আল্লাহ তাআলার অপর আয়াতে বলেন:

الثُّجُومُ وَمِنَ اللَّيْلِ قَسْبَحْ وَإِذْبَارٌ ﴿٤٩﴾

^{১০} সূরা আল ইসরাঃ ৭৯

^{১১} সূরা আল ইনসান: ২৩-২৬

^{১২} সূরা কুফ: ৪০

ରାତେର ଆଁଧାରେ ଦୁଡୁର ମାନ୍ଦିଖେ

“ଏବଂ ରାତରେ କିଛି ଅଂଶେଓ ତାର ପବିତ୍ରତା ବର୍ଣନା କରନ୍ତି ଏବଂ ତାରକାରାଜିର ଅନ୍ତଗମନେର ସମୟେଓ ।¹⁷”

ଆର ରାସୂଲ ﷺ ରାତ୍ରିକାଲିନ ଏବାଦାତେର ପ୍ରତି ଉତ୍ସୁକ କରେଛେ । ଉତ୍ସାହ-ଉଦ୍‌ଦୀପନା ଦିଯେଛେ । ତିନି ବଲେନ :

(1163) حَدَّثَنَا قُتَيْبَةُ بْنُ سَعِيدٍ، حَدَّثَنَا أَبُو عَوَانَةُ، عَنْ أَبِي دِشْرٍ، عَنْ حَمَيْدٍ
بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ الْجَمِيرِيِّ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَفْضَلُ الصَّيَامِ، بَعْدَ رَمَضَانَ، شَهْرُ اللَّهِ الْمُحْرَمُ،
وَأَفْضَلُ الصَّلَاةِ، بَعْدَ الْفَرِيضَةِ، صَلَاةُ اللَّيْلِ»

“ ପବିତ୍ର ମାହେ ରାମାଦାନେର ପର ସର୍ବୋତ୍ତମ ନଫଳ ସିଯାମ ହଳ ମୁହାରରମ
ମାସେର ସିଯାମ । ଆର ଫରଜ ସାଲାତେର ପର ସର୍ବୋତ୍ତମ ସାଲାତ ହଳ ତାହାଜ୍ଞୁଦ
ସାଲାତ । ”¹⁸

ତୃତୀୟ ପାଠ : ଆଗତ ବିଷୟେର କାରଣେ ରାତ୍ରି ଜାଗରନେର ଫୟାଲତ
ଅପାରିମୀମ ।

୧. ତାହାଜ୍ଞୁଦ ସାଲାତେର ପ୍ରତି ରାସୂଲ ﷺ ଏର ସତ୍ତ୍ଵବାନ ହୋଯା ଏମନକି
ତାର ମୁବାରକମୟ ପା ଫୁଲେ ଯାଓଯା ।

ତିନି ରାତ୍ରି ଜାଗରଣେର ପ୍ରତି ସୀମାହିନ ସାଧନା କରାତେନ । ହାଦିସେ ଆଛେ:

4837 - حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَبْدِ الْعَزِيزِ، حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ يَحْيَى، أَخْبَرَنَا
حَيْوَةُ، عَنْ أَبِي الْأَنْوَدِ، سَمِعَ عُرُوهَةَ، عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُومُ مِنَ اللَّيْلِ حَتَّى تَقْطَعَ قَدَمَاهُ، فَقَالَتْ عَائِشَةُ:

¹⁷ ମୂରା ତୃତୀୟ: ୪୯

¹⁸ ସହିହ ମୁସଲିମ: କିତାବୁସ ସିଯାମ: ୧୧୬୩